

Arbetsmarknadsutsikterna våren 2015

ÖSTERGÖTLANDS LÄN

En sammanfattning av prognosen
för arbetsmarknaden 2015-2016

Utvecklingen i Östergötland påverkas av den globala ekonomins utveckling. De senaste åren har svängningarna varit snabba och oron i vår omvärld påverkar förstärkt arbetsgivarnas fram-tidsutsikter. Positivt för Östergötland är att Tyskland står starkt och att USA driver tillväxten i den globala ekonomin. Arbetsförmedlingens konjunkturindikator för länet visar på betydligt större optimism inför framtiden nu under våren 2015 än vad den visade under de båda mätningarna som gjordes under 2014.

Fortsatt jobbtillväxt i länet

Östergötland har haft bra jobbtillväxt de senaste åren och antalet sysselsatta bedöms fortsätta att öka under 2015 och 2016. Intressant är att Östergötland var ett av de län som växte mest under 2013 och bedöms så att vara även under 2015 och 2016 med 2 000 respektive 2 200 fler sysselsatta vardera året. De branscher som förväntas stå för sysselsättningsökningen 2015 och 2016 är vård och omsorgsverksamheter, utbildningsenheter, hotell- och restaurang, handel, fastighet- och IT-verksamheter. Industrin bedöms vända sin negativa utveckling under 2015 och öka antalet sysselsatta under 2016. Byggverksamheter växte starkt i länet under 2014 och bedöms ligga kvar på den höga nivån under både 2015 och 2016. Den enda bransch som bedöms ha en negativ utveckling under 2015 och 2016 är jord- och skogsbruk. Det är jordbruken med krisen inom mjölkproduktionen som står för minskningen medan skogsbruken bedöms få en mer gynnsam utveckling under prognosperioden.

Arbetslösheten minskar

Antalet inskrivna arbetslösa minskar inte i samma utsträckning som antalet jobb växer. Det beror på att antalet i arbetskraften växer mer än antalet jobb och att delar av arbetskraften inte har de kvalifikationer som söks. Under 2015 bedöms antalet inskrivna arbetslösa minska med 420 personer och under 2016 med 880 personer. I slutet av 2016 bedöms antalet inskrivna arbetslösa vara 18 260 personer vilket motsvarar 8,4 procent av den registerbaserade arbetskraften. Östergötland är därmed fortsatt ett av de länen med högst arbetslöshet i landet. Riksgenomsnittet vid slutet av 2016 bedöms bli 7,1 procent.

Arbetslöshetens sammansättning

Arbetslösheten är olika stor i olika grupper och utvecklingen av antalet arbetslösa skiljer sig också åt mellan grupperna. I Östergötland är arbetslösheten högre än riksgenomsnittet inom samtliga grupper utom för personer med eftergymnasial utbildning. Det här beror på att många i Östergötland har utbildning och erfarenhet utifrån den branschstruktur som en gång präglade länet, medan arbetsgivarna i Östergötland idag efterfrågar en annan typ av kompetens som oftare kräver längre eftergymnasiala utbildningar. De grupper där Östergöt-

land skiljer sig mest från riksgenomsnittet är ungdomar 18-24 år, utrikesfödda personer och personer med högst förgymnasial utbildning. Det här har att göra med traditioner och att arbetsgivarna i allt högre utsträckning efterfrågar personal med eftergymnasial kompetens.

De grupper av arbetslösa som bedöms löpa störst risk att hamna i långvarig arbetslöshet, med andra ord bedöms stå längst från arbetsmarknaden är:

- arbetslösa med högst förgymnasial utbildning
- arbetslösa födda utanför Europa
- arbetslösa med funktionsnedsättning som medför nedsatt arbetsförmåga
- arbetslösa äldre (55-64 år)

De här grupperna ingår i de av Arbetsförmedlingen definierade utsatta grupperna och utgör tillsammans 67 procent av de inskrivna arbetslösa i länet. Andelen som ingår i utsatta grupper ökar i takt med att jobben ökar i antal samtidigt som inflödet till arbetskraften inte matchar de kvalifikationskrav som arbetsgivarna har. Anledningen till att ungdomar 18-24 år inte ingår i de utsatta grupperna är att de bedöms ha liten risk att hamna i långvarig arbetslöshet.

Utmaningar på länets arbetsmarknad

Östergötlands branschstruktur ser olika ut i olika delar av länet. De centrala delarna har en branschstruktur som mer liknar storstadsregionernas med stor andel sysselsatta inom den privata tjänstenäringen och god tillväxt. En del av de yttre småkommunerna liknar mer norra Sveriges avfolkningsbygder. Problematiken på de lokala arbetsmarknaderna är därmed också vitt skilda, trots att det fysiska avståndet inte är särskilt långt. Med en krympande och åldrande befolkning minskar skatteintäkterna till de offentligt finansierade verksamheterna samtidigt som behoven ökar. Det räcker inte att kunna erbjuda vackra boendemiljöer om pendlings-tiden till attraktiva jobb är för lång. Att vara föremål för semestervistelser räcker inte för att hålla bygden levande året om. Satsningar på infrastruktur och kollektivtrafik är helt avgörande för dessa orter. Det är också en förutsättning för att de arbetsgivare som finns på orterna ska finna kvalificerad arbetskraft.

Ett av de mest påtagliga problemen i Östergötland är den höga ungdomsarbetslösheten. Den är särskilt påtaglig i östra länsdelen och Motala. De allra flesta ungdomar är arbetslösa korta tider och då utgör inte arbetslösheten något större problem. Däremot är det ett mer strukturellt problem om ungdomar riskerar längre tider i arbetslöshet. De som riskerar det är framförallt de som saknar efterfrågad utbildning, särskilt om de saknar gymnasieutbildning helt.

En viktig utmaning för länet är att förse arbetsgivarna med kompetent arbetskraft. Här utgör tillskotten av utrikesfödd arbetskraft en bra kompetensreserv. Även om flertalet av de som flyttar in till länet från andra länder saknar adekvat utbildning, så har ungefär 20-25 procent av dem eftergymnasial utbildning. En hämmande faktor för dem att snabbt komma ut i jobb är valideringen av deras utbildning, som idag tar lång tid. En viktig nyckel för att nyanlända ska integreras och få ett jobb är förstås språket. Sfi-undervisningen i kommunerna behöver moderniseras och vara mer individanpassad.

Prognosen i sin helhet finns att läsa på vår webbplats:
arbetsformedlingen.se/prognoser